

Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin 2023-2024

Khall 20.02.2023 § 64
130/02.05.01.01/2023

Valmistelija

sivistys- ja hyvinvointipalveluiden toimialajohtaja Juha Valta p. 044-4970 400

Opetus- ja kulttuuriministeriö julistaa haettavaksi valtion erityisavustusta varhaiskasvatuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin vuosille 2023-2024. Myönnettävä erityisavustus on yhteensä enintään 17 934 000 euroa opetus- ja kulttuuriministeriön pääluokan momentilta 29.10.20.

Haku koskee kuntia ja kuntayhtymiä, jotka järjestävät varhaiskasvatusta. Kunnat voivat sisällyttää yksityiset palveluntuottajat hakemukseensa. Avustusta ei voida myöntää yksityishenkilöille eikä yksityisille varhaiskasvatusta järjestäville yrityksille, yhteisöille tai säätiöille. Valtion erityisavustusta myönnetään enintään 80 % kokonaismenoista, joten omarahoitusosuus on vähintään 20 %.

Hakuaika on alkanut 3.2.2023 ja päättyy 28.2.2023 klo 16.15. Päätökset pyritään tekemään maaliskuussa

Valtionavustuksen taustalla on pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelman tavoite siitä, että sivistys, koulutus ja osaaminen muodostavat yhteiskunnan perustan jatkossakin. Varhaiskasvatuksessa luodaan pohja myöhemmälle oppimiselle. Laadukas ja tasa-arvoinen varhaiskasvatus on suomalaisen hyvinvointivaltion kivijalka, jonka perustana on kyky tasoittaa perhetaustasta johtuvien erojen merkitystä lapsen oppimiseen ja hyvinvointiin. Hallitusohjelman mukaisesti varmistetaan tasavertaiset mahdollisuudet yksilöllisillä ja entistä joustavimmilla oppimispoluilla, positiivisen diskriminaation rahoituksella ja riittävällä tuella.

Varhaiskasvatuksen merkitystä lapsen oppimisen ja hyvinvoinnin edistäjänä vahvistetaan. Kiinnitetään erityishuomio tunnistettuun eriarvoistumiskehitykseen kuntien sisällä alueellisesti ja kuntien välillä, vahvistetaan lapsen oppimisen tukea sekä edistetään lasten oppimisen edellytyksiä.

Valtionavustus on tarkoitettu varhaiskasvatuksen tasa-arvoisuuden, yhdenvertaisuuden sekä inklusiivisen toimintakulttuurin vahvistamiseen. Valtionavustuksella edistetään oppimista, hyvinvointia ja lähipalveluperiaatetta sekä lapsen oikeutta välttämättömään ja riittävän varhaiseen tukeen.

Avustusta koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin myönnetään laskennallisesti seuraavien toimintaympäristöä kuvaavien kriteerien mukaisesti.

- 30–54-vuotiaiden vain perusasteen suorittaneiden osuus ikäluokasta
- työttömyysaste
- vieraskielisen väestön osuus
- maksuttoman varhaiskasvatuksen piirissä perheen tulojen perusteella olevat lapset

Avustuksella tuetaan pysyvien toimintamallien, rakenteiden ja käytänteiden kehittämistä tukemalla varhaiskasvatuksen järjestäjien mahdollisuuksia palkata varhaiskasvatuksen henkilöstöä (varhaiskasvatuksen opettaja, varhaiskasvatuksen sosionomi tai lastenhoitaja) lapsiryhmien kokoa pienentämään, varhaiskasvatuksen erityisopettajia lasten tuen tarpeisiin vastaamaan sekä avustajia lapsiryhmiin, joissa on tukea tarvitsevia lapsia.

Valtion erityisavustusta voidaan käyttää varhaiskasvatuksessa seuraaviin toimiin:

- lisähenkilöstön palkkaamiseen lapsiryhmiin suhdelukujen pienentämiseksi; palkattava henkilö voi olla varhaiskasvatuksen opettaja, varhaiskasvatuksen sosionomi tai lastenhoitaja
- varhaiskasvatuksen erityisopettajan palkkaamiseen
- avustajien palkkaamiseen lapsiryhmiin, joissa on tukea tarvitsevia lapsia.

Valtion erityisavustusta ei voi käyttää

- toimintaan tai kohteeseen, johon on samalle ajankohdalle myönnetty jo valtion erityisavustusta. Valtion erityisavustuksella voidaan kuitenkin jatkaa aiemmin aloitettua, erityisavustuksella toteutettua vastaavaa toimintaa, joka täyttää yllämainitut kriteerit
- samanaikaisesti käytettäväksi vastaavan, aikaisemmille vuosille myönnetyn avustuksen kanssa
- toimintaan, jolla varhaiskasvatuksen järjestäjä korvaa jo olemassa olevaa toimintaa
- sosiaali- ja terveydenhuollon henkilökunnan palkkakustannuksiin kuten perhetyöntekijät tai -ohjaajat, kuraattorit, psykologit, terveydenhoitajat, psykiatriset sairaanhoitajat, nepsy-valmentajat tai -ohjaajat ym.
- toimintaan, joka suuntautuu pääosin lapsiryhmytyön ulkopuolelle
- kunnan varhaiskasvatuksen perustoiminnan järjestämiseen kuten sijaisten ja varahenkilöiden palkkaukseen
- henkilöstön koulutuskustannuksiin tai siitä johtuviin sijaiskuluihin
- laite- tai materiaalihankintoihin, tilakustannuksiin, matkakuluihin, ulkopuolisiin palveluihin tai hallintokuluihin
- etäyhteyksin toteutettavaan toimintaan
- esiopetuksen toimintaan

Nämä rajoitukset koskevat myönnettyä erityisavustusta sekä hakijan omarahoitusosuutta.

Mikäli kunta lomauttaa varhaiskasvatuksen opetus- ja kasvatushenkilöstöä, tulee rahoitus palauttaa opetus- ja kulttuuriministeriöön siltä osin, kun lomautuksen vaikutukset kohdistuvat tarveperustaista avustusta käyttävän ryhmän toimintaan.

Avustusten käytöstä on tehtävä selvitys viimeistään päätöksessä mainittuna päivänä. Selvitykseen sisältyy sekä talousraportointi että tuloksellisuusraportointi. Avustuksen saajalta edellytetään kustannuspaikkakohtaista talousraportointia, jos kyseessä on erityisavustus tai yleisavustus osaan toiminnasta.

Sähköisellä hakulomakkeella ilmoitetaan varhaiskasvatusjärjestäjän nimi, jolle avustusta haetaan. Lisäksi hakemuksessa vastataan kysymykseen: Kerro niiden lasten lukumäärä, jotka ovat perheen tulojen perusteella maksuttomassa (alle 28 euroa / kk) varhaiskasvatuksessa.

Varhaiskasvatuksen esitys haettavaksi valtionavustukseksi on kolme lastenhoitajaa, joiden palkkakustannukset ovat yhteensä 96 000 €. Haettavan valtionavustuksen määrä on 76 800 € ja kunnan omavastuuosuus 19 200 €.

Esittelijä	kunnanjohtaja Jussi Rämetsä
Päätösesitys	Kunnanhallitus päättää hakea opetus- ja kulttuuriministeriöltä valtion erityisavustusta varhaiskasvatuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin 2023-2024 kolmen lastenhoitajan palkkaamiseen. Palkkakustannukset ovat yhteensä 96 000 €, josta haettavan valtionosuuden määrä on 76 800 € ja kunnan omavastuuosuus 19 200 €. Jos rahoitusta saadaan, niin kunnan omarahoitusosuus on katettava sivistys- ja hyvinvointipalveluiden vuodelle 2023 myönnetystä projekteihin ja hankkeisiin varatusta omarahoitusosuudesta, 50 000 euroa.
Käsittely	Kunnanjohtaja ja sivistys- ja hyvinvointijohtaja selostivat asiaa kunnanhallitukselle ennen päätöksentekoa. Keskustelun yhteydessä kunnanjohtaja täydensi esitystään siten, että asian kiireellisyyden vuoksi pöytäkirja asian osalta tarkastetaan kokouksessa.
Päätös	Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan täydennetyn esityksen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että puheenjohtaja luki kokoukselle tehdyn päätöksen. Päätöksen lukemisen jälkeen kunnanhallitus totesi luetun päätöksen olevan kokouksen kulun mukainen ja totesi, että pöytäkirja on asian osalta tarkastettu kokouksessa.
